

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 22. februara 2024. godine
Br. Ref.: RK 2349/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI05/23

Podnosilac

Branislav Gajin

Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Pml. br. 332/2022 od
27. septembra 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsedavajuća
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

- Zahtev je podneo Branislav Gajin, iz Pritvorskog centra u Gnjilanu, Zrenjanin - Republika Srbija (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 27. septembra 2022. godine.
3. Podnosilac zahteva tvrdi da je osporenu odluku primio 25. oktobra 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je razmatranje ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva zagarantovana članovima 21. [Opšta načela], 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 29. [Pravo na slobodu i sigurnost], 30. [Prava optuženog], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 33. [Načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima], 40. [Sloboda izražavanja], 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima], 54. [Sudska zaštita prava] i 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. [Podnošenje zahteva i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).
6. Dana 7. jula 2023. godine, Poslovnik o radu Ustavnog suda Republike Kosovo br. 01/2023 je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo i stupio na snagu 15 dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, prilikom razmatranja zahteva, Ustavni sud se poziva na odredbe gore navedenog Poslovnika. S tim u vezi, shodno pravilu 78. (Prelazne odredbe) Poslovnika o radu br. 01/2023, izuzetno će pojedine odredbe Poslovnika o radu br. 01/2018 nastaviti da se primenjuju na predmete koji su registrovani u Sudu pre njegovog stavljanja van snage, samo ukoliko su i u meri u kojoj su povoljnije za stranke.

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 11. januara 2023. godine, podnosilac zahteva je putem pošte dostavio zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 18. januara 2023. godine, predsednica Suda je odlukom [br. Gjr. KI05/23] imenovala sudiju Selvetu Gërxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Safet Hoxha (članovi).
9. Dana 30. januara 2023. godine, J.S. je u svojstvu supruge podnosioca zahteva, podnela Sudu zahtev za dostavljanje informacija o tome da li je podneti zahtev registrovan i pod kojim brojem je deponovan u Sudu.
10. Dana 1. februara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva i poslao mu jednu njegovu kopiju.

11. Dana 1. februara 2023. godine, Sud je dopisom sa obaveštenjem upoznao gore navedenu stranku, J.S., da je zahtev podnosioca registrovan u Sudu, u relevantnom registru Suda, pod br. KI05/23.
12. Dana 8. novembra 2023. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda zapisnik sa ročišta Apelacionog suda, koje je rezultiralo donošenjem presude [PAKR. br. 206/2019] od 16. maja 2019. godine.
13. Dana 9. novembra 2023. godine, Osnovni sud je obavestio Sud da je spis predmeta prosleđen Vrhovnom sudu.
14. Dana 17. novembra 2023. godine, Osnovni sud je ponovo obavestio Sud da se spis predmeta nalazi u Vrhovnom sudu.
15. Dana 20. novembra 2023. godine, Sud je tražio od Vrhovnog suda zapisnik sa ročišta Apelacionog suda, koje je rezultiralo donošenjem presude [PAKR. br. 206/2019] od 16. maja 2019. godine.
16. Dana 20. novembra 2023. godine, podnosilac je dostavio Sudu dodatni dokument u prilog svom zahtevu.
17. Dana 24. odnosno 30. novembra 2023. godine, Vrhovni sud i Osnovni sud su dostavili Sudu traženi zapisnik.
18. Dana 17. januara 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

19. Podnosilac zahteva po treći put podnosi zahtev Sudu.

Činjenice slučaja u vezi sa prvim zahtevom KI112/20

20. Dana 13. jula 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo Sudu zahtev br. KI112/20. Podnosilac zahteva je u tom zahtevu tražio ocenu ustavnosti presude [Pml. br. 265/2019] Vrhovnog suda od 9. oktobra 2019. godine u vezi sa presudom [PAKR. br. 206/2019] od 16. maja 2019. godine.
21. Dana 9. marta 2022. godine, Sud je nakon razmatranja svih navoda podnosioca zahteva, rešenjem o neprihvatljivosti KI112/20, proglasio da je zahtev br. KI112/20 neprihvatljiv kao očigledno neosnovan, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 39. Poslovnika.

Činjenice slučaja u vezi sa drugim zahtevom KI132/22

22. Dana 5. septembra 2022. godine, podnosilac zahteva je putem pošte dostavio zahtev br. KI132/22, kojim je osporio isti akt kao i u slučaju KI112/20, odnosno presudu [Pml. br. 265/2019] Vrhovnog suda od 9. oktobra 2019. godine, u vezi sa presudom [PAKR. br. 206/2019] od 16. maja 2019. godine.
23. Dana 12. aprila 2023. godine, Sud je, s obzirom na to da je zahtev podnosioca zahteva predstavljao ponavljanje zahteva KI112/20, shodno stavu (5) pravila 35. Poslovnika o radu, odbio zahtev KI132/22 po kratkom postupku.

Činjenice slučaja u vezi sa trenutnim zahtevom KIO5/23

24. Sud prvo primećuje da je odluka koja se osporava u trenutnom zahtevu zapravo presuda [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda od 27. septembra 2022. godine.
25. Sud primećuje da odluka koja se osporava u trenutnom zahtevu, odnosno presuda [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda od 27. septembra 2022. godine, koja je doneta u istoj predmetnoj stvari podnosioca zahteva, nije ranije osporena i stoga predstavlja novi predmet spora pred Sudom koji će biti predmet ocene ustavnosti od strane Suda.
26. Međutim, Sud će u nastavku sažeto izneti činjenice u ovom zahtevu.
27. Dana 26. decembra 2018. godine, Osnovno tužilaštvo u Peći je podiglo optužnicu [PP/I. br. 98/2018] protiv podnosioca zahteva pod sumnjom da je u saizvršilaštvu izvršio krivično delo neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropskih supstanci ili sličnog iz člana 281. u vezi sa članovima 273. i 31. Krivičnog zakonika [br. 04/L-082] Republike Kosovo (u daljem tekstu: Krivični zakonik).
28. Dana 4. marta 2019. godine, Osnovni sud u Peći, Odeljenje za teška krivična dela je u prisustvu državnog tužioca, podnosioca zahteva i njegovog branioca, doneo presudu [DTKD. K. br. 112/2018], kojom je podnosioca zahteva oglasio krivim da je u saizvršilaštvu izvršio krivično delo - neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropskih supstanci ili sličnog iz člana 11. stav 1. podstav 1.9. u vezi sa članom 273. stav 2. i članom 31. Krivičnog zakonika. U tom slučaju, Osnovni sud je osudio podnosioca zahteva na kaznu zatvora u trajanju od 4 (četiri) godine i novčanu kaznu u iznosu od hiljadu (1.000) evra, u roku od 15 (petnaest) dana. Osnovni sud je, takođe, u okviru dopunske kazne, odlučio da se od podnosioca zahteva oduzmu opojne supstance, automobil i druga oprema, obavezao ga da plati iznos od 175 evra na ime troškova krivičnog postupka i na kraju je produžio pritvor podnosiocu zahteva dok presuda ne postane pravosnažna.
29. Neutvrđenog datuma, protiv gore navedene presude [DTKD. K. br. 112/2018] Osnovnog suda, Osnovno tužilaštvo u Peći podnelo je žalbu Apelacionom sudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakonika, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj sankciji, sa predlogom da se presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.
30. Odbrana podnosioca zahteva je podnela žalbu/odgovor Apelacionom sudu protiv žalbe Osnovnog tužilaštva u Peći, navodeći da žalbu ovog drugog treba odbiti kao neosnovanu.
31. Dana 26. aprila 2019. godine, Apelaciono tužilaštvo je podneskom [PPA/1 br. 196/19] predložilo da se usvoji žalba Osnovnog tužilaštva u Peći, te da se odbije odgovor odbrane podnosioca zahteva.
32. Dana 16. maja 2019. godine, Apelacioni sud, Odeljenje za teška krivična dela je u prisustvu podnosioca zahteva i njegovog branioca, presudom [PAKR. br. 206/2019], preinačio presudu [P. br. 112/18 od 04. aprila 2019. godine] Osnovnog suda u Peći, "u delu odluke o kazni, tako što Apelacioni sud, optuženog Branislava Gajina, za krivično delo neovlašćena kupovina, posedovanje, stavljanje u promet i prodaja opojnih droga, psihotropskih supstanci ili sličnog iz člana 281. stav 1. podstav 1.9. u vezi sa članom 273. stav 2. i članom 31. ZKPK, za koje je proglašen krivim, osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, a u kaznu će mu se uračunati vreme provedeno u

pritvoru od 29. septembra 2018. godine pa nadalje, a novčanu kaznu u iznosu od 1.000,00 € smatra potvrđenom, a drugi deo presude protiv optuženog Branislava Gajina, ostaje nepromenjen”.

33. Dana 14. avgusta 2019. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv presude [PAKR. br. 206/2019] Apelacionog suda od 16. maja 2019. godine i presude [DTKD. K. br. 112/2018] Osnovnog suda od 4. marta 2018. godine.
34. Dana 9. oktobra 2019. godine, Vrhovni sud je presudom [Pml. br. 265/2019] odbio zahtev za zaštitu zakonitosti sa obrazloženjem da nema povrede krivičnog zakona.
35. Dana 26. februara 2020. godine, podnosilac zahteva ponovo podnosi zahtev za zaštitu zakonitosti protiv presude [PAKR. br. 206/2019] Apelacionog suda, navodeći da mu nije uručena prvostepena presuda i da je učestvovao na drugostepenoj sednici, a da nije imao mogućnosti da se žali i iznese svoje stavove u vezi sa presudom, čime mu je uskraćeno pravo na odbranu i čime je učinjena bitna povreda odredaba Zakonika o krivičnom postupku.
36. Dana 1. septembra 2022. godine, Državni tužilac je dopisom [KMLP.II. br. 199/2022] predložio da se zahtev za zaštitu zakonitosti odbije kao neblagovremen.
37. Dana 27. septembra 2022. godine, Vrhovni sud je presudom [Pml. br. 332/2022] odbio zahtev Državnog tužioca, i u vezi sa blagovremenošću, smatrao zahtev prihvatljivim, ističući da *“[...] u ovom slučaju konačna presuda postignuta je donošenjem presude Apelacionog suda Kosova PAKR. Br. 206/2019 od 16. maja 2019. godine, ali u spisima predmeta ne postoji dostavnica o uručenju iste osuđenom. U ovoj situaciji, iako je prošlo dugo vremena od donošenja drugostepene presude, nije bilo dokaza o tome kad je osuđeni primio presudu, a pri tome ni tačan datum od kog se može uračunati rok od 3 meseci za podnošenje zahteva, tako da je Vrhovni sud primenom načela in dubio pro reo, iz člana 3, stava 2 ZKPK, našao da je zahtev osnovan i ocenio je navode iznete u zahtevu”.*
38. Međutim, Vrhovni sud je odbio kao neosnovan zahtev za zaštitu zakonitosti, podnet protiv presude [PAKR. br. 206/2019] Apelacionog suda od 16. maja 2019. godine, koji je sadržao navode o uskraćivanju prava na odbranu podnosiocu zahteva.

Navodi podnosioca zahteva

39. Podnosilac zahteva navodi da je Vrhovni sud presudom [Pml. br. 332/ 2022] od 27. septembra 2022. godine, povredio prava i osnovne slobode zagwarantovane Ustavom, odnosno članovima 21. [Opšta načela], 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 29. [Pravo na slobodu i sigurnost], 30. [Prava optuženog], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], 32. [Pravo na pravno sredstvo], 33. [Načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima], 40. [Sloboda izražavanja], 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima], 54. [Sudska zaštita prava] i 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP.
40. Podnosilac zahteva navodi povredu gore navedenih članova Ustava, odnosno prava na odbranu sa obrazloženjem da on i odbrana nisu primili ni prvostepenu ni drugostepenu odluku, u vezi sa navodom o nedostatku dovoljnog vremena za pripremu odbrane u fazi žalbe; kao i navodom o nedostatku obrazloženja od strane Vrhovnog suda na navode koje je on izneo.

41. Podnosilac zahteva navodi da je neobaveštenje o prvostepenoj i drugostepenoj odluci u njegovom slučaju izazvalo ograničenje vremena za pripremu odbrane u fazi žalbe pred Apelacionim sudom.
42. U tom aspektu, podnosilac zahteva navodi da *“Svako lice ima pravo da koristi pravna sredstva na sudske i administrativne odluke, koje uskraćuju njena/ njegova prava ili interese, na zakonom propisan način”*.
43. Podnosilac zahteva dalje navodi da *“Svako ima pravo na sudsku zaštitu u slučaju kršenja ili uskraćivanja nekog prava koje je garantovano ovim Ustavom ili zakonom, kao i pravo na efikasne pravne mere ukoliko se utvrdi da je pravo prekršeno”*.
44. Konačno, podnosilac zahteva traži od Suda: (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da proglasi nevažećom presudu [PAKR. br. 206/2019] Apelacionog suda od 16. maja 2019. godine; (iii) da naredi dostavljanje presude [TKD-112/18] od 4. marta 2019. godine; i (iv) da naloži ukidanje pritvora dok se ne stvore uslovi za izvršenje pravosnažne sudske odluke.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

1. *Svakome se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih nadležnosti.*
2. *Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.*
3. *Suđenje je javno, osim u slučajevima kada sud, iz posebnih razloga, smatra da je isključivanje štampe ili javnosti, u korist pravde, ako bi njihovo prisustvo moglo naškoditi javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti, interesima maloletnika, ili zaštiti privatnog života stranaka u postupku, na zakonom propisan način.*
4. *Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.*
5. *Svako ko je optužen za krivično delo će se smatrati nevinim, sve dok se ne dokaže njegova/njena krivica, u saglasnosti sa zakonom.*

Član 30.

[Prava optuženog]

Svako ko je optužen za krivično delo uživa sledeća minimalna prava:

- (1) da se odmah, na jeziku koji razume, obavesti o prirodi i razlozima optužbe pokrenute protiv njega/nje;*
- (2) da se obavesti o svojim pravima, na osnovu zakona;*
- (3) da ima dovoljno vremena i sredstava za pripremanje svoje odbrane;*
- (4) da dobije besplatnu pomoć prevodioca, ako ne govori ili ne razume jezik na kojem se sprovodi suđenje;*
- (5) pravo na branioca kojeg odabere, da slobodno komunicira sa istim i, ako nema dovoljno sredstava, ovu pomoć dobije besplatno;*

(6) da se ne primorava da svedoči protiv sebe ili prizna krivicu.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6. (Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*

2. *Svako ko je optužen za krivično delo mora se smatrati nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.*

Zakonik br. 04/L-123 o krivičnom postupku od 28. decembra 2012. godine, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 06/L -091, od 4. jula 2019. godine

Član 291. Odlaganje sudske rasprave

1. *Sudija pojedinac ili predsednik veća može zbog dobro osnovanih razloga da odloži datum održavanja glavnog pretresa na predlog strana ili branioca ili po službenoj dužnosti.*
2. *Ako sudija pojedinac ili predsednik veća odloži datum održavanja glavnog pretresa shodno stavu 1, može da zakaže periodična ročišta da se razgovora o status predmeta, nerešenim pitanjima i da osigura blagovremeno izlaganje predmeta ili zakazivanje glavnog pretresa.*

Odlaganje i prekid sudske rasprave

Član 310.

Razlozi za odlaganje sudske rasprave

1. *Osим u slučajevima posebno predviđenim u ovom zakoniku, sudija pojedinac ili pretresno veće će rešenjem odložiti glavni pretres ako treba izvesti nove dokaze, ili ako se u toku glavnog pretresa utvrdi da je kod optuženog lica posle učinjenog krivičnog dela nastupilo duševno oboljenje ili duševna poremećenost ili postoje druge smetnje da se glavni pretres uspešno sprovede.*

Član 393. Tok pretresa pred žalbenim većem

1. *Pretnes pred Apelacionim sudom počinje izveštajem sudije izvestioca koji izlaže stanje stvari ne dajući svoje mišljenje o osnovanosti žalbe.*
2. *Po predlogu ili po službenoj dužnosti pročitae se presuda ili deo presude na koji se odnosi žalba, a po potrebi i zapisnik o glavnom pretnesu.*
3. *Posle toga pozvae se žalilac da obrazloži žalbu, a onda i protivna stranka da mu odgovori. Optuženo lice i njegov odnosno njen branilac uvek govore poslednji.*
4. *Stranke i branilac mogu na pretnesu iznositi nove dokaze i činjenice.*
5. *Državni tužilac može, s obzirom na rezultat pretnesa, izmeniti optužnicu u korist optuženog ili u celini ili delimično odustati od optužbe.*

Prihvatljivost zahteva

45. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, dalje precizirane Zakonom i predviđene Poslovníkom.
46. S tim u vezi, Sud se prvobitno poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Nadležnost i ovlašćene strane] Ustava, koji utvrđuju:

"1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom".

47. Sud takođe ocenjuje da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kako je dalje precizirano u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji utvrđuju sledeće:

Član 47. Zakona [Individualni zahtevi]

"1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pokrenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva".

Član 48. Zakona [Tačnost podneska]

"Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode sumu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori".

Član 49. Zakona [Rokovi]

"Podnesak se podnosi u roku od četiri (4.) meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku ...".

48. U pogledu ispunjenosti ovih uslova, Sud nalazi da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt organa javne vlasti, odnosno presudu [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda od 27. septembra 2022. godine nakon iscrpljivanja svih zakonom utvrđenih pravnih lekova. Podnosilac zahteva je, takođe, razjasnio prava i slobode za koje tvrdi da su povređena, u skladu sa kriterijumima iz člana 48. Zakona i podneo je zahteve u rokovima iz člana 49. Zakona.
49. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio kriterijume prihvatljivosti utvrđene u stavu (2) pravila 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika. Pravilo 34 (2) Poslovnika utvrđuje kriterijume na osnovu kojih Sud može da razmotri zahtev, uključujući kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Pravilo 34 (2) izričito utvrđuje sledeće:

*Pravilo 34.
(Kriterijumi prihvatljivosti)*

"(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju".

50. Gore pomenuto pravilo, na osnovu sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Suda, omogućuje docnjom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se vežu sa meritumom slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može zahtev proglašiti zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegove osnovanosti, odnosno ako isti oceni da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan po ustavnim osnovama, kako je propisano u stavu (2) pravila 34. Poslovnika (vidi slučajeve Suda [KI04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. maja 2021. godine, stav 26, i [KI175/20](#), podnositeljka *Kosovska agencija za privatizaciju*, rešenje o neprihvatljivosti od 27. aprila 2021. godine, stav 37).
51. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a ali i Suda, zahtev se može proglašiti neprihvatljivim kao "očigledno neosnovan" u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. S tim u vezi, tačnije je nazivati ih "očigledno neosnovanim navodima". Poslednje navedeni se, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi "četvrtog stepena"; (ii) navodi kategorisani "odsustvom očigledne ili evidentne povrede"; (iii) navodi koji su "nepotkrepljeni ili neobrazloženi"; i na kraju, (iv) "konfuzni i nejasni" navodi. Ovaj koncept neprihvatljivosti na osnovu zahteva ocenjenog kao "očigledno neosnovan", i specifičnosti gore navedene četiri kategorije navoda koji se kvalifikuju kao "očigledno neosnovani", razvijeni kroz sudsku praksu ESLJP-a, Sud je usvojio i u svojoj sudskoj praksi uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve: [KI40/20](#), podnosilac *Sadik Gashi*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. januara 2021. godine; [KI163/18](#), podnosilac *Kujtim Lleshi*, rešenje o neprihvatljivosti od 24. juna 2020. godine; [KI21/21](#), podnosilac *Asllan Meka*, rešenje o neprihvatljivosti od 28. aprila 2021. godine, [KI107/21](#), podnosilac *Ramiz Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine).
52. Sud skreće pažnju da osporena presuda [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda od 27. septembra 2022. godine koja je doneta u istoj predmetnoj stvari podnosioca zahteva nije ranije osporena i stoga predstavlja novi predmet spora pred Sudom koji će biti predmet ocene ustavnosti od strane Suda.

53. S tim u vezi, Sud podseća da podnosilac zahteva gradi slučaj na centralnom navodu o povredi njegovih prava i sloboda zagarantovanih članovima 30. i 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a usled (i) toga što nije primio/nije obavešten o prvostepenim i drugostepenim odlukama o njegovom slučaju, što je, prema njegovim rečima, izazvalo ograničenje vremena za pripremu odbrane u žalbenoj fazi; kao i (ii) nedostatka obrazloženja od strane Vrhovnog suda u odnosu na njegove navode.
54. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi da mu usled toga što nije primio/nije obavešten u vezi sa prvostepenom odlukom uskraćeno pravo na odbranu jer ga je sprečilo da uloži žalbu u drugom stepenu. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da mu je usled toga što nije obavešten o prvostepenoj odluci ograničeno vreme za pripremu odbrane u drugom stepenu, u suprotnosti sa članovima 30. i 31. Ustava i članom 6. EKLJP-a.
55. Zbog povezanosti navoda podnosioca zahteva, Sud će u nastavku razmotriti navode o povredi članova 30. i 31. Ustava samo kroz jedno obrazloženje.
56. U nastavku, Sud će se pozvati na sadržaj člana 30. [Prava optuženog] Ustava, koji propisuje:

“Svako ko je optužen za krivično delo uživa sledeća minimalna prava:

[...]

(3) da ima dovoljno vremena i sredstava za pripremanje svoje odbrane”.

57. Takođe, Sud će se pozvati i na sadržaj člana 6. EKLJP-a, koji glasi:

“3. Svako ko je optužen za krivično delo ima sledeća minimalna prava:

[...]

Da ima dovoljno vremena i mogućnosti za pripremanje odbrane”.

58. Sud prvo ističe da posebne garancije navedene u članu 30. Ustava u vezi sa članom 6. stav 3 (b) EKLJP ilustruju pojam pravičnog suđenja u vezi sa tipičnim procesnim situacijama koje nastaju u krivičnim predmetima, ali njihova unutrašnja svrha je uvek da doprinesu obezbeđivanju pravde krivičnog postupka u celini. Stoga, garancije predviđene članom 6. stav 3 (b) EKLJP-a moraju se tumačiti na odgovarajući način u svetlu funkcije koju imaju u opštem kontekstu postupka (vidi predmet ESLJP-a, [Mayzit protiv Rusije, br. 63378/00](#), presuda od 20. januara 2005. godine).
59. Sud ističe da član 30. Ustava u vezi sa članom 6. stav 3 (b) EKLJP-a garantuje optuženom *“adekvatno vreme i uslove za pripremu svoje odbrane”* i stoga podrazumeva da delatnost suštinske odbrane u njegovo ime može obuhvatati sve što je *“neophodno”* za pripremu sudskog razmatranja. Optuženi mora imati mogućnost da svoju odbranu organizuje na odgovarajući način i bez ograničenja u pogledu mogućnosti iznošenja svih relevantnih argumenata odbrane pred sudskim telom i na taj način da utiče na ishod postupka. Odredba se krši samo ako to postane nemoguće (vidi predmet ESLJP-a, [Can protiv Austrije, br. 9300/81](#), izveštaj Komisije od 12. jula 1984. godine, serija A br. 96, stav 53).

60. U tom kontekstu, “*prava na odbranu*”, zagarantovana članom 30. Ustava u odnosu na član 6. EKLJP-a, stvorena su, pre svega, da bi se uspostavila, koliko je to moguće, jednakost između tužilaštva i odbrane. Olakšice koje treba dati optuženom su ograničene na one koje mu pomažu ili mogu pomoći u pripremi odbrane (vidi predmet ESLJP-a, [*Jespers protiv Belgije, br. 8403/78*](#), izveštaj Komisije od 14. decembra 1981. godine, DR. 27, str. 61, stavovi 55 i 57).
61. Sud ističe da optuženi treba da bude u mogućnosti da zatraži odlaganje ili ostavljanje za kasnije na sednici, ako vidi bilo kakav problem sa utvrđenim rokom (vidi predmete ESLJP-a [*Campbell i Fell protiv Ujedinjenog Kraljevstva*](#), presuda od 28. juna 1984. godine, stav 98; [*Bäckström i Andersson protiv Švedske*](#), predstavka br. 67930/01, odluka od 5. septembra 2006. godine; [*Craxi protiv Italije \(br. 1\)*](#), stav 72), osim u izuzetnim okolnostima ([*Goddi protiv Italije*](#), predstavka br. 8966/80, presuda od 9. aprila 1984. godine, stav 31) ili ako u domaćem pravu i praksi nema osnova za tako nešto ([*Galstyan protiv Jermenije*](#), predstavka br. 26986/03, presuda od 15. novembra 2007. godine, stav 85).
62. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da ga je to što nije primio, odnosno nije obavешten u vezi sa prvostepenom odlukom, lišilo prava da podnese žalbu u drugom stepenu, dovodeći ga u situaciju da ne može efikasno da iznese svoju odbranu protiv prvostepene odluke. S tim u vezi, podnosilac zahteva navodi da je ovaj nedostatak obavешtenja prouzrokovao da nema dovoljno vremena na raspolaganju za opisivanje/pripremu odbrane u drugom stepenu žalbenog postupka.
63. Sud primećuje da podnosilac zahteva u suštini navodi da je nedovoljan rok za izražavanje svojih stavova u vezi sa ožalbenom presudom prouzrokovao ozbiljno ograničenje njegovih prava na odbranu u sudskom postupku koji je vođen u drugom stepenu.
64. S tim u vezi, Sud ističe obrazloženje presude [Pml. br. 332/2022] Vrhovnog suda od 27. septembra 2022. godine, koji je, tretirajući ovaj konkretan navod podnosioca zahteva, istakao sledeće:

“Iz spisa predmeta proizilazi da je osuđeni tokom prvostepenog i drugostepenog postupka imao branioca. Njegov branilac je bio advokat Haxhi Qekaj. Protiv prvostepene presude izjavio je žalbu, dok je žalbu zastupao i u drugostepenom postupku u kojem je učestvovao. Na sednici drugog stepena učestvovao je i osuđeni Branislav Gajin. Iz zapisnika sa sednice drugostepenog Apelacionog suda, br. PAKR. br. 206/2019 od 16. maja 2019. godine, proizilazi da je nakon što je branilac osuđenog dao objašnjenja o žalbi, osuđeni izjavio da podržava reč branioca i da nema šta da doda”.

“Proizilazi da osuđeni ni u jednoj fazi krivičnog postupka nije bio bez advokata. Protiv prvostepene presude žalbu je podneo branilac, dok su u sednici na kojoj je razmatrana žalba učestvovali i osuđeni i njegov branilac. Osuđeni ne samo što je podržao žalbu branioca, već mu je data i mogućnost da se izjasni, ali je rekao da nema šta da doda. Taj je bio trenutak kada je mogao da kaže sudiji ili svom braniocu da misli da ima i drugih stvari koje bi želeo da razmotri, jer nema mogućnost da uložiti posebnu žalbu. Stoga, njegovo pravo na odbranu nije povređeno kako je to neosnovano navedeno u zahtevu”.

65. Stoga, kao što se može primetiti iz prethodnog obrazloženja, Sud primećuje da je Vrhovni sud razmotrio navode podnosioca zahteva i objasnio (i) da je podnosioca zahteva zastupao advokat i u prvom i u drugom stepenu; (ii) da je imao priliku i

iskoristio je pravo na žalbu u drugom stepenu; (iii) da su podnosilac zahteva i njegov branilac učestvovali na drugostepenoj raspravi u prilog žalbe na prvostepenu odluku; i (iv) da je podnosiocu zahteva data prilika da bude saslušan i da da izjavu o svom slučaju na nivou drugog stepena.

66. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi nedostatak vremena za pripremu odbrane u slučaju podnošenja žalbe u drugom stepenu, kao i nemogućnost iznošenja stavova u vezi sa osporenim presudom.
67. S tim u vezi, Sud navodi da učešće podnosioca zahteva i branioca u sudskom procesu kroz njihovo učešće odražava da su podnosilac zahteva i branilac u potpunosti obavješteni o svom slučaju. Ovo takođe pokazuje da su oni imali priliku da učestvuju tokom sudskog postupka i da su prigovarali/žalili i iznosili argumente u korist i odbranu svog slučaja. Tako, Sud primećuje da su podnosilac zahteva i odbrana imali priliku da iznesu i brane svoje stavove u svim fazama sudskog postupka koji su razvijeni pred redovnim sudovima.
68. Sud, nadalje, pozivajući se na sadržaj osporene presude Vrhovnog suda, primećuje da je odbrana podnosioca zahteva podnela drugostepenu žalbu i da je podnosilac zahteva učestvovao na drugostepenoj sednici u prilog žalbe koju je podneo njegov advokat. Pored toga, podnosiocu zahteva je data mogućnost da se izjasni o svom slučaju u vreme razmatranja njegove žalbe od strane drugostepenog suda, ali, kao što se vidi iz spisa predmeta, podnosilac zahteva je odbio da se dalje izjasni u vezi sa svojim slučajem u sudskom postupku koji je vođen u drugom stepenu.
69. Sud primećuje da podnosilac zahteva stavlja naglasak na navod o nedostatku vremena za pripremu odbrane tokom vođenja rasprave u drugom stepenu.
70. U smislu ovog navoda, Sud će se pozvati na član 291. [Odlaganje sudske rasprave] Zakonika o krivičnom postupku, koji propisuje da *“Sudija pojedinac ili predsednik veća može zbog dobro osnovanih razloga da odloži datum održavanja glavnog pretresa na predlog strana ili branioca ili po službenoj dužnosti”*.
71. U svetlu ovoga, Sud primećuje da bi ovo pravo stranaka predviđeno gore pomenutim zakonodavstvom bilo dovoljno da podnosilac zahteva ispravi bilo kakvu vrstu nepravilnosti ili vremensko ograničenje u vezi sa pripremom odbrane tokom vođenja sudskog postupka u drugom stepenu.
72. U tom pogledu, pozivajući se na sadržaj zapisnika sa ročišta Apelacionog suda od 16. maja 2019. godine, Sud primećuje sledeće:

“Apelacioni sud je odredio i održao ročište veća shodno odredbi člana 390 ZKPK-a, kojoj su prisustvovali: optuženi Branislav Gajin i njegov zastupnik, advokat Haxhi Çekaj [...]”.

[...]

“Branilac optuženog Branislav Gajin, zbog odluke o kazni sa predlogom da se ožalbena presuda preinači u pogledu odluke o kazni, tako što se optuženom ublaži izrečena kazna”.

“Odgovor na žalbu tužioca Osnovnog tužilaštva u Peći podneo je branilac optuženog Branislav Gajin, advokat Haxhi Çekaj sa predlogom da se žalba Državnog tužilaštva odbije”.

[...]

Optuženi Branislav Gajin ističe da podržava svog branioca i da nema šta da doda”

73. S tim u vezi, Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao efektivno zastupanje u ovom slučaju tako što je preduzeo proceduralne korake za odbranu predmeta i omogućio mu da komunicira sa svojim advokatom.
74. Sud ocenjuje da je u svim okolnostima podnosiocu zahteva dato “*odgovarajuće vreme*” da pripremi svoju odbranu, te da nije dokazano pred Sudom da je tražio odlaganje sednice. Niti je pokazano/dokazano da su podnosilac zahteva i njegova odbrana u bilo kom trenutku iskoristili svoje pravo da skrenu pažnju nadležnih organa na ova pitanja u vezi sa vremenskim ograničenjima, ako je smatrao da su to važna pitanja u pripremi njegove odbrane.
75. Sud primećuje da podnosilac zahteva nije podneo nikakve dodatne argumente o ovom pitanju u drugostepenom sudskom postupku, iako bi bili slobodni da to učine. Podnosilac zahteva nije dokazao da su tražili odlaganje postupka kako bi imali više vremena za razmatranje slučaja. S tim u vezi, Sud nalazi da u zahtevu i u zapisniku ne postoji ništa što bi podržalo predviđanje da bi Apelacioni sud nesumnjivo odbacio zahtev za odlaganje.
76. Pored toga, Sud primećuje da je podnosilac zahteva imao efektivno zastupanje u ovom slučaju tako što je preduzeo proceduralne korake za odbranu predmeta i omogućio mu da komunicira sa svojim advokatom, kao i da su sam podnosilac zahteva zajedno sa braniocem prisustvovali drugostepenom ročištu kako bi pružili svako dodatno objašnjenje koje je bilo potrebno.
77. U svetlu gore navedenih činjenica, Sud smatra da je neophodno istaći da je podnosiocu zahteva omogućeno vođenje postupka zasnovano na načelu kontradiktornosti; da je mogao da iznese argumente i dokaze u različitim fazama postupka koje je smatrao važnim za svoj slučaj; i da su svi argumenti, objektivno gledajući, koji su bili relevantni za rešenje njegovog slučaja, propisno saslušani i razmotreni od strane sudova; da su činjenični i pravni razlozi osporenih odluka detaljno izneseni; i da je, u skladu sa okolnostima slučaja, postupak, posmatrano u celini, bio pravičan. Kao rezultat toga, Sud nalazi da je podnosilac zahteva uživao procesne garancije ugrađene u konceptu pravičnog i nepristrasnog suđenja (vidi, *mutatis mutandis*, između ostalog, slučaj Suda [KI118/17](#), podnosilac zahteva *Sani Kervan i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 16. februara 2018. godine, stav 35; vidi i predmet ESLJP-a [Garcia Ruiz protiv Španije, br. 30544/96](#), presuda od 21. januara 1999. godine, stav 29).
78. S tim u vezi, Sud naglašava da zahtev “*pravičnosti*” koji je zagaranтован članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. Konvencije pokriva postupke u celini, a pitanje da li je neko lice imalo “*pravično*” suđenje se posmatra kroz kumulativnu analizu svih faza, a ne samo određenog incidenta ili proceduralnih nedostataka, pošto se takvi nedostaci u jednoj fazi mogu ispraviti u kasnijoj fazi (vidi predmet ESLJP-a [Monnell i Morris protiv Ujedinjenog Kraljevstva, predstavka br. 9562/81; 9818/82](#), presuda od 2. marta 1987. godine, stavovi 55-70).
79. Štaviše, Sud nalazi da je odlučivanje Vrhovnog suda, u činjeničnim i pravnim okolnostima konkretnog slučaja, opravdano i da sadrži dokazane činjenice, relevantne zakonske odredbe i logičan odnos između njih.

80. Sud ističe da se jednostavna činjenica da je određena sudska instanca već donela odluke koje su nepovoljne za podnosioca zahteva, ne može sama po sebi smatrati kao opravdana zabrinutost zbog povrede njegovih navodnih prava.
81. Sud, iz svih napred navedenih izlaganja, u okolnostima konkretnog slučaja, smatra da je podnosilac zahteva prosto nezadovoljan rezultatom postupka pred Vrhovnim sudom. Ipak, njegovo nezadovoljstvo samo po sebi ne može da podstakne argumentovanu tvrdnju o kršenju osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom (vidi predmet ESLJP-a [Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske](#), presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
82. Kao zaključak, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio dokazima svoje navode o povredi osnovnih ljudskih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom, jer argumenti koje je izneo ni na koji način ne pokazuju da su mu redovni sudovi uskratili prava zagarantovana članovima 30. i 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a, kako navodi podnosilac zahteva.
83. Sledstveno tome, Sud zaključuje da ovaj navod spada u drugu kategoriju (ii) navoda sa "*odsustvom očigledne ili evidentne povrede*", te ih kao takve, proglašava očigledno neosnovanim na ustavnim osnovama, odnosno neprihvatljivim, u skladu sa pravilom 34 (2) Poslovnika.
84. Što se tiče navoda podnosioca zahteva da su povređeni članovi 21. [Opšta načela], 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom], 29. [Pravo na slobodu i sigurnost], 33. [Načelo legaliteta i proporcionalnosti u krivičnim postupcima], 40. [Sloboda izražavanja], 41. [Pravo na pristup javnim dokumentima], 54. [Sudska zaštita prava] i 59. [Prava zajednica i njihovih pripadnika] Ustava, Sud ocenjuje da ovi navodi neće biti podvrgnuti oceni ustavnosti zbog toga što ne pokreću nijedno novo pitanje koje nije tretirano ranije u okviru članova 30. i 31. Ustava i člana 6. EKLJP-a (vidi, *mutatis mutandis*, slučajeve Suda br. [KI65/15](#), podnosioci *Tatjana Davila, Ljubiša Marić, Zorica Kršenković, Zlatoj Jevtić*, presuda od 14. septembra 2016. godine; i br. [KI193/18](#) podnosilac *Agron Vula*, presuda od 22. aprila 2020. godine).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud Republike Kosovo, u skladu sa članom 113.1 i 113.7 Ustava, članom 20. Zakona i pravilom 34 (2) Poslovnika o radu, dana 17. januara 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Selvetë Gërxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani